

Gåxsjö

skolas bytidning

nr. 1 januari 1999

God fortsättning!

God fortsättning på det nya året. Det sista på nittonhundratalet. Ett magiskt år verkar det. Ett år som media tycker att vi borde veta hur vi vill avsluta, innan vi ens hunnit börja det. Efter att ha följt tv och tidningar kring årsskiftet, trodde jag att alla visste vad de ska göra nästa nyårsafton.

Min far blev stoppad på torget i Västerås, dagarna före jul, av en reporter från Radio Västmanland. Pappa fick just frågan om vad han skulle göra den dagen vi går in i ett nytt sekel. Men eftersom han inte visste det, så fick han inte vara med i radions utsändning dagen därpå.

När jag sen började höra mig för med vänner och bekanta, så visade det sig att de inte hade en aning om vad de ska göra då. Jag blev lättad. Man vill ju inte vara den ende som planerar sitt liv så dåligt. Jag har upptäckt att man kan dela in nästa nyårsfirare i två kategorier. De som vågar och de som inte vågar flyga den sista december 1999. Själv tillhör jag dem som aldrig skulle våga chansa. Så jag tror att jag från och med nu börjar planera för att fira nyår i Gåxsjö, med dem som känner ungefär som jag. Vad media än förväntar av oss och vad vi än planerar själva så kan vi i alla fall vara säkra på att det kommer att bli den 1:a januari år 2000.

Lisa Lindholm Sandberg

S:t Olavsloppet

Redan nu pågår ett intensivt arbete med att planera årets S:t Olavslopp. Det går av stapeln den 7:e till 10:e juli. Planeringsarbetet leds av Börje Johansson och Thomas Sandberg. Många kommer under den närmsta tiden att få påringningar som säkert kommer att skapa beslutsångest hos en del. Men vem kan säga nej, så roligt som det är. Ett krav har dock framförts om att alla deltagare ska ställa upp på så många gemensamma träningsrundor som möjligt.

All information som behövs kommer undan för undan under våren.

Frågor besvaras av **Börje** på tel. 40002 och av **Thomas** tel. 40033

Efterlysning!

Ante Englund levde större delen av sitt liv i Gåxsjö med omnejd. Några år var han i USA och Kanada. Han föddes 1878 och dog 1954.

Har du, dina föräldrar, eller någon i din bekantskapskrets samlat på tidningsurklipp? Det skrevs ibland om Ante Englund och hans uppfinningar. Jag vet att det skrivits artiklar med bilder, om hans enskeniga järnväg, som han monterade upp på Storsjöns is. Skulle du ha eller hitta något (text eller bild) om honom så kontakta mig.

Herbert Bardosson
Nyland
tel. 0644-40081

Ökenräven

Ökenräven är ett djur som hör till hundfamiljen och mest finns i Saharaöknen.

Kroppen är ca 40 cm, svansen 30 cm och den väger cirka 1,5 kilo. Den har 15 cm långa öron. Pälsen är mjuk och ullig. Den är sandgul på översidan och vit på undersidan. Ökenräven är som skapt för att leva i öknen. Den kan klara både hetta och torka, och vara utan vatten en ganska lång tid. Födan består mest av små djur som möss, ödlor, gräshoppor och fåglar.

Emma och Kristina
i 5:an

För själ och hjärta

Ett ensamt skidspår

Ett ensamt skidspår som söker sig bort i skogarnas djup,
ett ensamt skidspår som kröker sig fram över åsar och stup,
över myrar där yrsnön flyger
och martall står gles och kort -
det är min tanke som smyger
allt längre och längre bort.

Ett fruset skidspår som svinner i skogarnas ensamhet,
ett människoliv som förrinner på vägar som ingen vet -
i fjärran som hjärtat bar -
ett slingrande spår på skaren
min irrande vandring var.

Ett ensamt skidspår som slutar vid plötsligt svikande brant
där vindsliten fura lutar sig över klippans kant -
vad stjärnorna blinka kalla,
hur skymmande skogen står,
hur lätta flingorna falla
på översnöade spår!

Bertil Gripenberg (1878-1947)

Nyare svensk filosofi

Trötthet och leda
försvinner på freda
men olust och vanda
är tillbaka på måndag.

Alf Henriksson

Inflyttningar

Även i detta nummer finns det nyinflyttade att hälsa välkomna. Tänk om den trenden kunde fortsätta.

Välkommen tillbaka hem till Gåxsjö och Bränna, Marie (Simonsson). Tack vare Marie och hennes jobb på Byggelit, så får Gåxsjö inte bara en invånare till, utan också lite gratisreklam i media.

Välkommen också till en av Maries medarbetare, Johan Eriksson. Han tog steget fullt ut och flyttade in hos Irene Ejderkrans före jul. Johan har också stora förväntningar på sig inför årets upplaga av S:t Olavsloppet.

Röster från byn

Jag glädjer mig åt att några i byn har hörsammat min uppmaning att komma med bidrag till vår enkla lilla tidning. Två välkomna bidrag har letat sig ner i vår gula brevlåda på anslagstavlan. Vad jag förstår på datumet på det ena, så har det legat där länge. Jag ber om ursäkt för det. Det ska inte upprepas och jag hoppas på fler bidrag framöver. Vår första gästskribent i detta nummer är Axel Wikberg. Han ger oss en kort och klurig berättelse som säger oss otroligt mycket.

Därefter berättar Herbert Bardosson ett barndomsminne. Jag fick mig ett ordentligt gott skratt när jag skulle skriva in texten på datorn. Där har nutidens människor massor att lära. Vilken kreativitet, nyfikenhet, uppfinningsrikedom, kämpaglöd och vilket tålmod. Allt det kan bara rymmas i ett barn.

Lisa Lindholm Sandberg

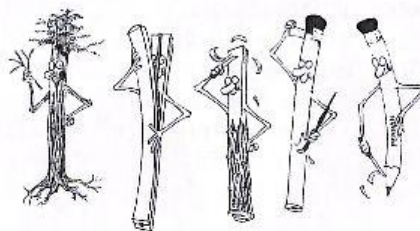
Konsten att med få ord säga mycket

En berömd professor i USA blev anmodad hålla en föreläsning över ett aktuellt ämne på ett universitet därstädes. Brevet till professorn avslutades sålunda: "Om svaret blir jakande, när kan ni i så fall komma?" Professorn svarade: "Det är beroende av hur lång tid ni vill att jag skall föreläsa. Skall jag tala i tio minuter behöver jag minst två månaders förberedelse. Skall jag tala en halv timme vill jag ha en månads förberedelse. Skall jag tala en timme eller längre kan jag komma i morgon."

Axel Wikberg

Som kontrast till texten ovan kan vi ta några exempel ur försäkringsbolagens trafikskadeanmälningar. Här gäller det också att säga mycket med få ord:

- * För att undvika kollision körde jag på den andra bilen.
- * Jag körde på en karl. Han erkände att det var hans fel, för han hade blivit påkörd förut.
- * Min fru hade stortvätt på tisdagarna och när jag återvände hem fick jag vindrutan och två tänder utslagna.

Här berättar **Herbert Bardosson** i Nyland, om sin första grammofon eller skivspelare:

Jag tror jag var 11 år. Min kompis, Valter och jag var sakletare. Det ordet existerade inte för oss då, för vi hade inte läst nå'n Astrid Lindgrenbok ännu. De kanske inte ens var skrivna då.

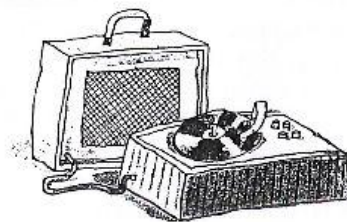
Men vi gick och spanade efter sjöstranden, för folk slängde saker som de inte ville ha, ut i sjön på den tiden. På ett ställe fann vi några grammofonskivor som vi efter viss möda lyckades fiska upp. De kunde ju vara bra att ha, fast vi hade ju inget att spela dem på. Första problemet för oss var att få skivan att snurra. På den tiden fanns inga små elmotorer som vi kunde få tag på, så det måste lösas på annat sätt. Den våren hade vår grannes hus, Valters hem brunnit ner. Bland brandresterna hittade vi en spolapparat från en symaskin, som kunde komma till pass för vår spelapparat. Det fanns en liten remskiva på den. Så bara vi kunde få till en drivkälla, så skulle vi nog få en skiva att snurra. Vi spikade upp spolapparaten på en låda, som vi satte på en annan låda för att få lämplig höjd. I någons huvud gick det upp ett ljus(!). Ett cykelhjul snurrar ju om man trampar på pedalerna. Sagt och gjort. Vi vände en cykel upp och ner, drog ett snöre från navet som drivrem till remskivan på spolapparaten, vevade på pedalerna, och nu snurrade skivtallriken. Den hade vi gjort av en masonitskiva och satt på spolapparaten. Men det låter ju inget bara för att det snurrar. Ingen ljuddosa hade vi, så vi fick hitta på något annat. Första försöket blev att en av oss tog en

knappnål mellan tänderna, stod böjd över skivan och tryckte knappnålen mot ljudspåret. Första stereon inbyggd i huvudet var uppfunnen. Den som stod och vevade hörde ju ingenting förstås, så vi måste ju försöka utveckla det hela. I nästa steg satte vi ett grammofonstift i en tändsticksask, fäst i en ståltråd. Då kunde vi höra melodin. Jämtpolska från Oviken. Uppfinnaren ger sig ju inte i första taget, så vi gick vidare. Hjälp fick vi av att, bland saker som räddats från branden hittades en ljuddosa till en grammofon. Dessutom hade jag fått ett munspel av jultomten.

Det var försett med en tratt som på en saxofon, fast mindre. Den tratten passade på ljuddosan, så nu kunde fler lyssna. På lördagskvällen flyttade vi anläggningen ner till landsvägen. Ungdomarna som per cykel var på väg till dansen på Mårten Hanssons "lada", stannade, lyssnade och fick en försmak av den musik till vilken dansen skulle trädas.

Jag undrar om Valter, som blev en mycket duktig dragspelare, fick några impulser av den här musiken. Jag är fortfarande bara en skivspelare.

Herbert Bardosson

Häxjakten

Matilda sprang så fort hon kunde. De var ute efter henne. Där var en buske, hon kunde kanske gömma sig bakom den. Om de ser henne, då skulle hon brännas på bål. Det hade hon hört av tiggare som kom hem till henne, tiggarna som mor brukade ge mat, och som tack brukar de berätta om kvinnor (eller häxor som de säger) som hade bränts på bål. Nu var de efter henne. Hon var både trött och ledsen. De hade dödat mor på det här viset och far hade de skjutit när han försökte hindra det. Men mor var ingen häxa. Hon brukade inte åka till Blåkulla på en kvast och inte brukade hon trolla heller, men hon kunde bota sjuka, det kunde hon. Men hon ville ju bara hjälpa. Matilda hade lärt sig lite av mor, inte mycket. Hon hade hjälpt en flicka i byn som hade blött näsblod. Hon läste någon ramsa och la ekblad på näsan och antagligen hade flickan skvallrat så nu var de efter Matilda.

Männen hade sprungit förbi busken som Matilda gömt sig. Det hade hunnit bli kväll, var skulle hon sova? Hon hade alltid sovit på en bänk i köket och haft sin mjuka fäll över sig, men nu var det slut med det. Matilda är bara tio år och nu skulle hon klara sig själv. Hon kunde kanske ta jobb som piga hos någon bonde. Hon hade ju hjälpt mor i ganska mycket så hon visste ju hur det gick till. Hon låg och tänkte på mor och far och alla sina syskon. Vad hade hänt med dem? Männerna hade tagit Matilda från dem, men Matilda hade rymt och nu var de efter henne. Vad hade hänt med huset och alla djur? Hon tänkte på Anna, Gertrud, Anders och så lilla Anneli. Hon tänkte på hur de hade det och till slut somnade hon.

Hon väcktes av att hon hörde hästar som gnäggade. Hon satte sig upp, hade de hittat henne? Nej, det var inte de. Eller? Hon kunde inte se någonting bakom busken. Hon hörde någonting bakom sig. Hon fick ett slag i huvudet och svimmade. När hon vaknade låg hon i en säng. Vad hade hänt? Hon såg en pojke titta ner på henne.

-Hon har vaknat! Hon har vaknat! En kvinna kom fram till henne.

-Du har varit medvetslös i en hel vecka nu. Matilda kom ihåg att hon hade fått ett slag i huvudet och sedan mindes hon inte något mer. Kvinnan förklarade att pojken och pojkens far

hade varit på jakt och att de trott att hon var en rövare och slagit henne i huvudet med en pinne. Senare såg de att hon bara var en liten oskyldig flicka. Matilda såg alldeles förstummad ut. Vad skulle hon säga? Hon började berätta om sin mor och far som hade blivit dödade och om att hon var jagad. När hon var klar sa kvinnan:

-Du kan få stanna hos oss om du vill. Du kan få hjälpa till här och sova på bänken där borta. Matilda sa ja. Hon var så lycklig, hon skulle få en ny familj. Kvinnan presenterade henne för sina barn. Pojken hette Ingmar och han hade två andra syskon som hette Kerstin och Per. Kerstin var fyra år och Per var bara ett. Ingmar, han var tretton år.

Åren gick och Matilda blev både äldre och vackrare. Det hade gått fem år sedan hon kom hit. Hon var lycklig och hon ville stanna här resten av sitt liv. Ingmar och Matilda var förälskade och skulle gifta sig till våren. Matilda hade i smyg odlat örter och mediciner i källaren. Ingen fick gå dit, inte ens Ingmar. Ingmars far hade dött och hans mor var väldigt sjuk.

Våren kom och de gifte sig men Ingmars mor blev bara sämre. En natt stod inte Matilda ut längre med hennes smärta. Hon hade varit så snäll mot Matilda. Matilda gick ner i källaren och letade i skåpen då hon hörde steg i trappan. Var det Ingmar? Vad skulle han göra om han fick se det här? Det var bara Ingmars mor som visste om Matildas bakgrund. Hon hade inte fått reda på, hon heller, vad Matilda gjorde i källaren. Vad skulle Ingmar göra? Skulle han förråda henne till männen i byn så att hon brändes på bål? Var Ingmar så hemsk? Fortsättning följer i nästa tidning.

Jennie Bardosson i sexan.

Skidåkaren

Det blev torsdag och då är det ju skidåkning. Barnen pratade om att de ville åka. Jag var lite tveksam till att åka dit och göra bort mig. Skidor på plattan är ju inget kul. Det har jag tyckt ända sedan jag åkte utför för första gången 1975. Dessutom ser jag bara fånig ut när jag ska försöka åka skidor. Det blir mest ett stapplande med felvallade skidor och fel längd på stavarna. Och inte kan man "skjuta" heller.

Hursomhelst var barnens vilja större än mitt motstånd så vi kom iväg. Jag stannade vid starten och pratade med Sven-Åke medan de andra drog iväg. Efter ett tag tyckte jag att det var dags att stappla efter så att de andra inte skulle behöva vänta för länge vid målet.

Efter den första tjurrusningen uppför de första backarna var jag tvungen att lugna ner mig lite. Då såg jag mig omkring och märkte att friden bäddade in mig i sitt vita täcke. Plattskidåkning är inte tråkigt. Det är vackert, fridfullt, skönt och någonting som man ska göra med känsla. Inte är det så platt heller. Vissa backar var plågsamma uppför och fartiga utför. När jag åkt ett varv kom jag ifatt resten av gänget, Per-Jan och fem av byns barn. De svängde höger vid varvningsplatsen och fortsatte ett varv till. Alla åkte tillsammans och Elinore, som är den meste nybörjaren av oss alla, hängde med ut på andra varvet utan att märka det.

På andra varvet fick jag något nytt att tänka på. Per-Jans sätt med ungarna var helt fantastiskt. Man tar det liksom för givet när Per-Jan är med, men det är säkert så att han sällan får veta vad man tycker och tänker. Så är det nog med många av oss, vi tänker mycket men säger litet.

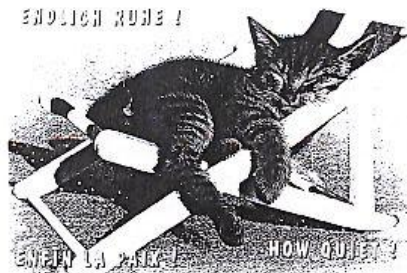
Per-Jan stoppade barnen, visade hur man gör, berömde, och körde vidare. Han höll ihop gruppen och mina barn kom hem efter 2 resp. 3 varv och sa att det var jättekul att åka skidor. Vilken tur att jag inte lyckades övertala min negativa inställning till mina barn. Nu blev det istället så att de fick mig att tycka att det var något värt att göra på fritiden. Tack Per-Jan för att du fick ut mig och barnen på en tur och tack Ronne för de fina spåren, utan dem hade det säkert inte varit hälften så roligt.

Thomas Sandberg

Gåxsjö - en ekonomisk förening?

Ja, de tankarna är långt framskridna. Inom kort kommer ett informationsblad till alla hushåll i form av en budkavle. Om ni sedan har funderingar eller frågor kring detta, så är onsdagsträffarna ett utmärkt forum för det.

ENGLISH RULE !

Resan till Kanarieöarna

Det började med att vi åkte med bil till Trondheim i Norge. Därifrån flög vi till Teneriffa. Sammanlagt tog resan dit drygt tio timmar. När vi väl kom fram var klockan 01.50 och Olof gick direkt till hotellets pool. Redan första dagen gick vi till havet och tog oss ett dopp. Vågorna var 2-3 meter höga. Efter nio dagar på Teneriffa åkte vi till huvudstaden Santa Cruz och shoppade. Där var vi på ett museum där vi fick se de gamla invånarna på Teneriffa. Med andra ord, mumier. Vi fick se de gamla invånarna på Teneriffa. Vi fick höra om när spanjorena krossade Inka-folket.

Tre dagar efter shoppingturen fyllde Olofs mamma 50 år. Tidigt på söndag morgon bar det av till flygplatsen och därifrån med flyg till flygplatsen Väernes i Trondheim. Sedan åkte vi till kyliga Jämtland.

Av David & Olof

AKTIVITETER OCH MÖTEN

Skytte

Måndagar klockan 18.00 är det skytte i Hammerdal för alla intresserade och träffsäkra.

Gymnastik

I gymnastiksalen i Gåxsjö är det gym på klockan 19.00 varje tisdag, under ledning av Anna Stierna. Män efterlyses!

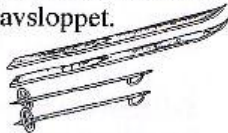
Onsdagsträffar

Träffarna på Bygdegården fortsätter på onsdagar. Tiden har varit illa vald för alla som arbetar. Från och med januari så träffas vi jämna veckor klockan 19. Udda veckor fortsätter vi att träffas klockan 14.

Mötena på dagtid kan ju vara lämpliga att använda till lite praktiskt arbete. Till exempel att sy nya gardiner till Bygdegården. Kvällstiden kanske mer kan ägnas åt diskussioner om till exempel byut- veckling.

Skidåkning

På torsdagar klockan 19.00 träffas alla som vill, vid eljusspåret, utrustade med skidor och stavar. Ett utmärkt tillfälle att få röra på sig. Dessutom en bra träning för alla som tänker vara med och springa S:t Olavsloppet.

Bingo i Kakuåsen

Fredag den 29 januari kl. 19.00
Välkomna!

Bad och idrott

Lördagsbadet i Hammerdal fortsätter 14-30-16.00. Tiden i Utrikeshallen mellan 17.00-18.00 har vi också kvar.

Årsmöte Gåxsjö IF

Den 19 februari klockan 19.00 har Gåxsjö idrottsförening årsmöte. Mötet är på Bygdegården och där serveras också fika.

Bygdegårdsföreningens årsmöte

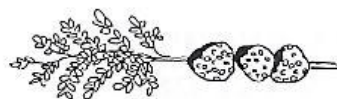
äger rum den 21 februari klockan 19.00 Det kommer inget utskick i era brevlådor. Däremot kommer vidare detaljer att anslås på anslagstavlan i god tid före mötet.

50 år

Den 27 februari firas Anette Bardosson med jubileumsmiddag på Bygdegården klockan 19.00. Alla som vill vara med är välkomna med sin anmälan senast den 21 februari, antingen till Anette eller till Kerstin Johansson.

Gåxsjö bio

Sönd. 31 jan. Kl. 18.00
40 kr. Fr. 11 år.

Sönd. 14 feb. Kl. 18.00
40 kr. Fr. 7 år.

Sönd. 28 feb. Kl. 18.00
40 kr. Fr. 7 år.

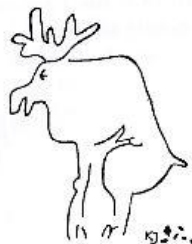
Sönd. 14 mar. Kl. 18.00
40 kr. Fr. 11 år.

Ett strå smultron...

till Göran Wikberg för att han plogat på sjön, så att skolans elever kan åka skridskor där.

till Per-Olger, som med kort varsel ställde upp och röjde snö åt oss på skolan.

till Kenneth, vår "postis", som alltid är glad och positiv trots översnöade brevlådor.

En påse älgskit...

att stoppa förslaget om indragen postservice på landsbygden i.

Köpes

Fin ridhäst köpes.

Max 5000 kronor

Tel. 0644-40023

Servering i pausen!